

Serra del Catllaràs

Sant Jaume de Frontanyà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Vessant oriental del Massís del Catllaràs, termejant amb els municipis de La Pobla de Lillet (Berguedà) i Les Llosses (Ripollès). La serra del Catllaràs està situada a l'oest del nucli urbà de Sant Jaume de Frontanyà, amb epicentre a Creu Melosa.

Coordenades:

Latitud: 42.19455
Longitud: 2.01204
UTM Est (X): 418429
UTM Nord (Y): 4671850

Classificació

Número de fitxa 08216 - 103
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Mesozoic
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Àrea especial de protecció
Observacions protecció: PEIN, Llei 12/1981 i Decret 328/1992; Catàleg de béns a protegir, POUM de Sant Jaume de Frontanyà, aprovat el 18/10/2007.
Data aprovació: dt., 05/09/2006 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Varis propietaris.
Fitxes associades:
[Tossal de les forques](#)
[Flor de neu](#)

Descripció

La serra del Catllaràs és un altiplà calcari orientat d'est a oest, amb una superfície total de 5.605 hectàrees de terreny. Es troba situada entre el mantell del Pedraforca i el de Vallfogona, al sud del Cadí-Moixeró. Es tracta d'una important massa muntanyosa, de naturalesa càrstica, amb una variada estructura geomorfològica que acull una gran diversitat de flora i fauna, tot configurant un espai de gran interès natural i paisatgístic per la seva biodiversitat, pel que està protegit pel Pla d'Espais d'Interès Natural. El Catllaràs està compartit entre els municipis de Castell de l'Areny, Guardiola, la Nou, la Pobla de Lillet (amb una superfície de 2.330 ha.), St. Jaume de Frontanyà, St. Julià de Cerdanyola, Vilada (a la comarca del Berguedà), i les Llosses (Ripollès). Només les estribacions orientals del massís del Catllaràs entren dins el terme municipal de Sant Jaume, on hi trobem la Serra de Faig i Branca.

Predomina la vegetació mediterrània i submediterrània, dominada per boscos de pi roig. A les zones més altes també es troben algunes clapes de pi negre i fagedes amb boix. A les zones baixes i assolellades hi predomina el roure i l'alzina. Al Catllaràs es poden trobar més de 30 espècies d'orquídies, entre les quals destaca l'anomenada " esclops o sabatetes de la Mare de Déu", protegida a tot el continent, i molt rara a Catalunya. Cal destacar la presència de la flor de neu o eddleweiss, que només es troba a la Vall d'Aran i al Catllaràs, actualment protegida per la legislació catalana. La fauna destaca també per la seva diversitat, essent el cérvol el més gran dels mamífers que hi habiten. També es pot apreciar el gat fer i altres mamífers comuns, com l'isard, el porc senglar, la mostela, la fagina, el teixó, la guilla i diverses espècies de musaranyes, ratolins, talpons i lirones. Entre els ocells destaca el gall fer, tot i que en poc nombre, el picot negre o la becada. Com a rapinyaires trobem l'àliga daurada, la marcenca, l'aligot vesper, el falcó pelegrí i altres espècies de tamany més petit, com la gralla de bec vermell, el corb, el xoriguer, la mallerenga d'aigua, etc. Pel què respecta als ambients aquàtics, cal destacar el tritó pirinenc i la granota roja.

Observacions:

Les coordenades corresponen a la Creu Malosa.

Història

Degut a la importància i varietat d'espècies presents a la serra, el Catllaràs va ser integrat dins el Pla d'Espais d'Interès Natural, aprovat definitivament l'any 1.992, motivat pels riscos d'erosió geològica, la regulació de l'activitat humana en relació a la massa forestal i la protecció dels diversos i interessants elements de flora i fauna presents en la serra. Al llarg de la història, l'activitat humana ha anat transformant el paisatge a través de les seves activitats tradicionals. Algunes de les masies que trobem a la serra són d'origen medieval. Si bé els conreus havien consistit tradicionalment en petites explotacions per a la subsistència familiar, darrerament l'agricultura ha cedit terreny a la proliferació de pastura per als ramats, bàsicament bovins. L'activitat minera al Catllaràs, dedicada a l'extracció de carbó en diversos punts, també va ser important a partir de finals del segle XIX, i sobretot les primeres dècades del segle XX, fet que provocà la creació de diverses infraestructures viàries i ferroviàries. Les explotacions forestals també han deixat un gran nombre de camins i pistes, obertes i eixamplades per a l'extracció de la fusta (SIMON 2009).

Bibliografia

CARRION ROIG, R. (2005) "Medi geogràfic i medi humà" a Sant Jaume de Frontanyà: Art, Natura i Pau; Diputació de Barcelona, Barcelona.

SIMON, S. (2009) Mapa de Patrimoni Cultural de La Pobla de Lillet, Diputació de Barcelona, Barcelona.

VV.AA.(1981) "Gran geografia Comarcal de Catalunya", vol. 2, El Berguedà, Barcelona.

VVAA. (2000): "El Catllaràs, una serra singular". L'Erol, núm. 67, hivern 2000. Pla d'Espais d'Interès Natural. Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient. Edició a cura de la Direcció General de Patrimoni Natural, 1996 (1^a ed.).

Mapa-Guia Excursionista "Catllaràs-Picancel"; escala 1:25.000; editorial Alpina i Geoestel, edició 2007-2008.

Mapa-Guia Excursionista "Montgrony-Fonts del Llobregat. Parc Natural del Cadí-Moixeró"; escala 1:25.000; editorial Alpina i Geoestel, edició 2002.

